

Tiltak for arbeid

Pressemeldinger fra Finansdepartementet i forbindelse med Regjeringens forslag til endringer i statsbudsjettet for 2009

www.statsbudsjettet.no

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Pressemelding

Nr.: 9/2009
Dato: 26.01.09
Kontakt: Knut Moum, telefon 22 24 45 26/ 480 99 712
Arent Skjæveland, telefon 22 24 45 20/ 480 66 725

20 milliarder kroner til nye tiltak for arbeid

Regjeringen legger i dag fram forslag til endringer i statsbudsjettet for 2009. Regjeringen foreslår nye tiltak for 20 milliarder kroner. Av dette er 16^{3/4} milliarder kroner nye tiltak på budsjettets utgiftsside og 3^{1/4} milliarder kroner målrettede skatteletter for næringslivet.

- Dette er de kraftigste tiltakene som er foreslått mot arbeidsløshet på over 30 år og blant de sterkeste virkemidlene i et internasjonalt perspektiv. Regjeringen gjør dette for å dempe virkningene av den internasjonale finansuroen på norsk økonomi. Tiltakene er rettet inn mot de problemene som nå melder seg i arbeidsmarkedet. Vi har lagt vekt på at tiltakene skal være målrettede, midlertidige, og løse viktige samfunnsoppgaver, samtidig som vi forbereder oss på framtidens utfordringer ved å gjøre økonomien grønnere og mer kunnskapsbasert på lang sikt, sier finansminister Kristin Halvorsen.

I tillegg øker det strukturelle, oljekorrigerede underskuddet med nærmere 7 milliarder kroner som følge av endrede utgifts- og inntektsanslag, slik at bruken av oljeinntekter øker med 27 milliarder kroner. Med disse endringene øker bruken av oljeinntekter totalt med 43 milliarder kroner fra 2008 til 2009. Dette innebærer en etterspørselsimpuls som svarer til 2,3 prosent av BNP for Fastlands-Norge.

Regjeringen foreslår også utvidelse av låne-, garanti- og investeringsrammer, herunder økte lånerammer for Husbanken og økt egenkapital i Argentum, på i alt 8 milliarder kroner.

- Vi har hatt flere år med svært høy vekst i norsk økonomi, og en avdemping i aktiviteten var ventet, sier finansminister Kristin Halvorsen. Omslaget er imidlertid blitt forsterket av den vanskelige situasjonen i finansmarkedene og den meget svake utviklingen i internasjonal økonomi. Et bredt spekter av norske virksomheter rammes

nå av svakere etterspørsel fra norske og utenlandske markeder. Den økonomiske politikken kan ikke forhindre et tilbakeslag i norsk økonomi, men med denne pakken bidrar Regjeringen til å dempe økningen i arbeidsledigheten, sier finansminister Kristin Halvorsen.

Regjeringen og Norges Bank har tidligere gjennomført tiltak rettet spesielt mot finanssektoren og penge- og kredittmarkedene, og Regjeringen legger fram nye tiltak 9. februar som skal styrke bankenes utlånsevne, slik at næringslivet og husholdningene lettere skal få nye lån.

Utviklingen i internasjonale finansmarkeder forverret seg kraftig rundt midten av september i fjor. Tilliten mellom finansinstitusjonene falt til et lavmål, og risikopåslagene i penge- og kredittmarkedene økte til svært høye nivåer. Den økte usikkerheten innebar at det ble svært vanskelig for banker og andre finansinstitusjoner å skaffe finansiering. Samtidig økte tapene, og myndighetene i en rekke land måtte sette i verk omfattende tiltak for å unngå sammenbrudd i markedene. Selv om myndighetenes tiltak har bidratt til å bedre situasjonen, er den langt fra normal.

Økt usikkerhet, behov for finansiell konsolidering og vanskeligere tilgang på finansiering for bedrifter og husholdninger har bidratt til at utsiktene for internasjonal økonomi er blitt kraftig forverret de siste månedene. For 2009 forventes det nå en nedgang i BNP på 1½ prosent for våre handelspartnere.

Også norsk økonomi påvirkes av denne utviklingen. Til tross for omfattende penge- og kredittpolitiske tiltak og et ekspansivt budsjett for 2009, ligger det an til svært svak utvikling i norsk økonomi i inneværende år, med en klar nedgang i sysselsettingen gjennom første halvår og en økning i arbeidsledigheten.

Det anslås nå nullvekst i BNP for Fastlands-Norge fra 2008 til 2009. Til sammenlikning ble BNP for Fastlands-Norge anslått å øke med knapt 2 pst. i Nasjonalbudsjettet 2009. Antall sysselsatte anslås å avta med om lag 1 prosent fra 2008 til 2009, tilsvarende om lag 25 000 personer. Arbeidsledigheten er ventet å øke gjennom 2009 for så å flate ut. På årsbasis er det anslått at AKU-ledigheten vil øke fra vel 2½ prosent i 2008 til om lag 3½ prosent i 2009.

Tiltakspakken innebærer at budsjettet for 2009 nå framstår som meget ekspansivt både i en historisk og en internasjonal sammenheng:

- Den samlede budsjettimpulsen, slik den tradisjonelt måles ved endringen i det strukturelle, oljekorrigerede underskuddet som andel av BNP for Fastlands-Norge, anslås til 2,3 prosent i 2009, hvorav rundt halvparten skriver seg fra de nye tiltakene. Dette er en kraftigere stimulans enn i noe annet enkeltår på over 30 år.
- Regjeringens budsjettforslag innebærer at budsjettet for 2009 er meget ekspansivt sammenliknet med de aller fleste andre land. Europakommisjonen har nylig beregnet at vedtatte og annonserte tiltak for EU-landene sett under ett summerer seg til 1 prosent av BNP i 2009. For Tyskland anslår Kommisjonen en strukturell budsjettsvekkelse på 1,5

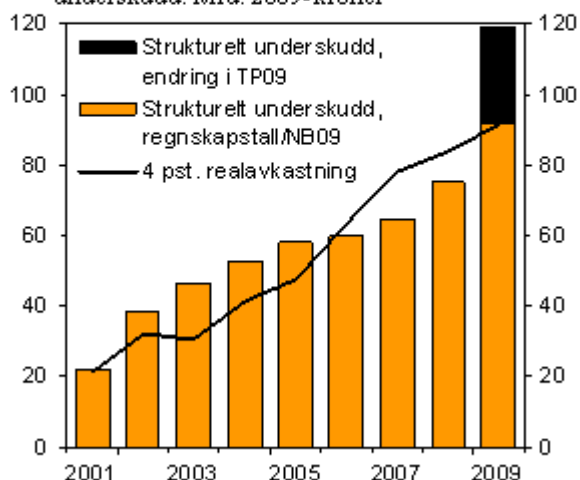
prosent av BNP. For Storbritannia, som er særlig hardt rammet av finanskrisen, anslås det at den strukturelle budsjettbalansen svekkes med vel 2½ prosent av BNP i 2009. I USA har president Obamas administrasjon varslet en ny stimulansepakke på i størrelsesorden 825 milliarder dollar fordelt på 2009 og 2010 for å møte landets store økonomiske utfordringer. Ved jevn fordeling over de to årene gir dette en ytterligere økning i underskuddet på nær 3 prosent av BNP i 2009.

- Bruken av oljeinntekter målt ved det strukturelle underskuddet anslås til 119 milliarder kroner, som er 28 milliarder kroner høyere enn forventet realavkastning av Statens pensjonsfond - Utland (4-prosentbanen for bruk av oljeinntekter). Regjeringen utnytter dermed den fleksibiliteten som ligger i handlingsregelen, og som innebærer at man ved et konjunkturtilbakeslag kan bruke mer enn forventet fondsavkastning for å stimulere økonomien.
- De såkalte automatiske stabilisatorene i budsjettet er antakelig større i Norge enn i mange andre land pga. våre godt utbygde fellesskapsordninger. Medregnet effekten av automatiske stabilisatorer øker det faktiske oljekorrigerede budsjettunderskuddet fra 0,5 prosent av trend-BNP i 2008 til 5,4 prosent i 2009, det vil si en økning på hele 4,9 prosentpoeng. Europakommisjonen har til sammenligning anslått at når det også tas hensyn til de automatiske stabilisatorene, svekkes den faktiske budsjettbalansen for EU-landene tilsvarende 2½ prosent av BNP fra 2008 til 2009.
- Den underliggende realveksten i utgiftene på statsbudsjettet anslås til 6¼ prosent fra 2008 til 2009. Dette er den høyeste registrerte utgiftsveksten de siste 25 årene, som er den perioden det finnes sammenliknbare tall for.

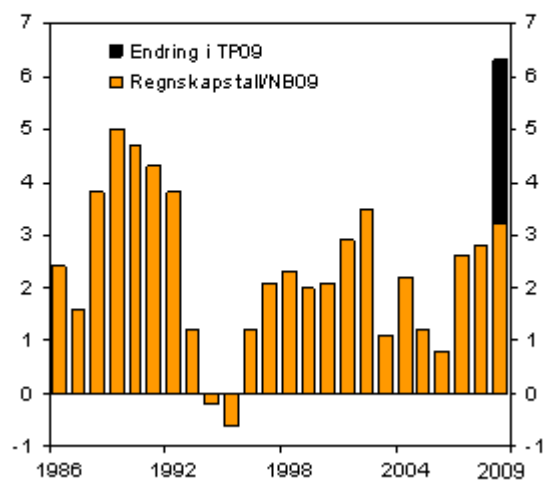
Sammen med betydelige etterspørselsimpulser fra pengepolitikken vil den økonomiske politikken med dette bidra til å dempe utslagene i sysselsetting og arbeidsledighet. De finansielle tiltakene kan bidra til at sysselsettingen ved utgangen av 2009 vil være i størrelsesorden 15 000 personer høyere enn uten tiltakene. Forslagene kan bidra til å øke BNP for Fastlands-Norge med rundt ¾ prosent i 2009. Virkningene av rentenedsettelsene og øvrige penge- og likviditetspolitiske tiltak kommer i tillegg til dette.

Hovedtrekk i budsjettpolitikken

A. Forventet realavkastning av Statens pensjonsfond – Utland og strukturelt underskudd. Mrd. 2009-kroner

B. Statsbudsjettets reelle, underliggende utgiftsvekst. Prosent

Tabell 1 Hovedtall i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond. Mrd. kroner

	Regnskap		Anslag	
	2006	2007	2008	2009
Totale inntekter	994,9	1030,1	1 182,1	1 049,4
1 Inntekter fra petroleumsvirksomhet	376,6	337,4	437,3	303,9
1.1 Skatter og avgifter	217,3	191,2	246,0	176,8
1.2 Andre petroleumsinntekter	159,3	146,3	191,3	127,1
2 Inntekter utenom petroleumsinntekter	618,3	692,7	744,8	745,5
2.1 Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge	562,5	632,9	683,4	677,4
2.2 Andre inntekter	55,9	59,8	61,4	68,1
Totale utgifter	683,5	715,1	777,6	870,2
1 Utgifter til petroleumsvirksomhet	21,2	21,2	24,4	28,0
2 Utgifter utenom petroleumsvirksomhet	662,3	694,0	753,2	842,2
Overskudd på statsbudsjettet før overføring til				
Statens pensjonsfond – Utland	311,4	315,0	404,5	179,2
- Netto kontantstrøm fra				
petroleumsvirksomheten	355,4	316,4	412,9	275,9
= Oljekorrigert overskudd	-44,0	-1,3	-8,4	-96,7
+ Overført fra Statens pensjonsfond – Utland	57,4	2,8	8,4	96,7
= Overskudd på statsbudsjettet	13,4	1,5	0,0	0,0
+ Netto avsatt i Statens pensjonsfond – Utland	298,0	313,6	404,5	179,2
+ Rente- og utbytteinntekter mv. i Statens pensjonsfond	64,1	78,4	96,1	91,3
= Samlet overskudd i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond	375,5	393,5	500,6	270,5

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Tabell 2. Hovedtall for norsk økonomi. Anslag i Nasjonalbudsjettet 2009 (NB09) og anslag til Tilleggsproposisjonen 2009 (TP09). Prosentvis endring fra året før¹⁾

	Regnskap 2007	2008		2009	
		NB09	TP09	NB09	TP09
Privat konsum	6,0	2,3	1¼	2,5	0
Offentlig konsum	3,4	3,8	3,8	3,4	5¼
Bruttoinvesteringer i fast kapital	8,4	4,6	3½	-0,3	-3½
Oljeutvinning og rørtransport	5,5	11,0	5	5,0	7¾
Bedrifter i Fastlands-Norge	12,2	7,9	8½	-2,4	-12½
Boliginvesteringer	5,3	-8,5	-9	-2,0	-12
Offentlig forvaltning	7,9	6,2	4,4	2,7	12
Etterspørsel fra Fastlands-Norge	6,0	2,7	2	2,0	0
Ekspor.....	2,5	2,2	1¾	2,5	-2½
Herav: Råolje og naturgass.....	-2,6	-1,5	-¾	2,6	-2¾
Tradisjonelle varer	8,7	5,9	5¼	1,8	-3
Import.....	7,5	5,3	3¾	1,8	-½
Herav: Tradisjonelle varer	6,7	5,5	3½	1,9	-1¾
Bruttonasjonalprodukt.....	3,1	2,0	1¾	2,3	-½
Fastlands-Norge	6,1	3,1	2¼	1,9	0
Andre nøkkeltall:					
Sysselsatte personer	4,1	2,8	3	0,4	-1
Arbeidsledighetsrate, AKU (nivå) ..	2,5	2½	2½	2¾	3½
Årslønn.....	5,4	6	5¾	5	4¼
Konsumprisindeksen (KPI)	0,8	3¾	3,8	3	2
KPI-JAE	1,4	2½	2,6	2¾	2½
Råoljepris, kroner pr. fat ²⁾	423	585	527	500	350
Driftsbalansen (pst. av BNP)	15,9	20,5	19½	16,6	11

1) Anslagstallene er beregnet i faste 2005-priser.

2) Løpende priser.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Pressemelding

Nr.: 10/2009
Dato: 26.01.09
Kontakt: Hans Henrik Scheel, telefon 22 24 45 52 / 913 53 285
Siren Solhaug, telefon 22 24 45 90 / 414 45 037

Målrettede skattelettelser for næringslivet

Regjeringens tiltakspakke inneholder målrettede skattelettelser for næringslivet. Det innføres en midlertidig adgang for selskapene til å tilbakeføre underskudd mot tidligere overskudd. Dette anslås samlet å tilføre selskapene minst 7 milliarder kroner i 2009 og 2010, hvorav 3¼ milliarder kroner i 2009.

- Dette er et treffsikkert tiltak for å hjelpe de bedriftene som sliter mest til å komme over kneika, sier finansminister Kristin Halvorsen. I tillegg styrkes Skattefunn-ordningen med 180 millioner kroner.

Regjeringen foreslår en konjunkturavhengig skattelette hvor selskapene får midlertidig adgang til å tilbakeføre selskapsunderskudd i 2008 og 2009 mot beskattet overskudd de to foregående årene. Dermed vil skatteverdien av underskuddene bli utbetalt til selskapene ved skatteoppgjørene høsten 2009 og 2010, i stedet for at de reduserer skatten på fremtidige overskudd. Dette vil bedre likviditeten i selskapene. Ordningen anslås samlet å tilføre selskapene minst 7 milliarder kroner i 2009 og 2010. Den vil gi et bokført provenytap for staten på 3¼ milliarder kroner bare første året.

- Dette er et treffsikkert tiltak i dagens situasjon. Det tilfører likviditet til mange av bedriftene som får redusert lønnsomhet som følge av den vanskelige situasjonen i finansmarkedene. Tiltaket bidrar til å motvirke at lønnsomme bedrifter blir lagt ned på grunn av midlertidige problemer, sier finansminister Kristin Halvorsen. Kun selskaper som har gått fra overskudds- til underskuddsposisjon omfattes. Det betyr at en unngår å inkludere virksomhet som ikke er egnet til å gå med overskudd. Tiltaket likebehandler alle næringer, men vil i sin natur særlig komme de mest konjunkturutsatte selskapene til gode.

Det settes en beløpsgrense på 5 millioner kroner årlig for hvor store underskudd som kan tilbakeføres årlig. Det betyr at hvert selskap kan få utbetalt opp til 2,8 millioner kroner over de to årene ordningen skal gjelde. Det relativt høye taket sikrer at de fleste små og mellomstore selskaper vil få utnyttet hele sitt underskudd, gitt at de har tilstrekkelig tidligere overskudd. I 2006 hadde mindre enn 5 prosent av alle selskaper med underskudd et underskudd på over 5 millioner kroner.

Utbetaling av skatteverdien av underskuddet i stedet for framføring vil på kort sikt kunne styrke egenkapitalen for mange små selskaper. Selskapenes framførbare underskudd utgjør en fordring i form av framtidig redusert skatt, som føres som egenkapital i balansen dersom det er sannsynlig at selskapet vil få et framtidig overskudd å føre dette mot. For de små og mellomstore selskapene som ikke kan sannsynliggjøre en slik framtidig inntekt, vil tilbakeføringsordningen gi en umiddelbar økning av egenkapitalen.

Tiltaket anslås å tilføre bedriftene minst 7 milliarder kroner i 2009 og 2010, hvorav de reduserte bokførte skatteinntektene for staten vil bli 3 ¼ milliarder kroner bare første året. Provenyvirkningen er svært usikker, ettersom det er vanskelig å si hvordan underskuddene vil utvikle seg framover. En styrke ved tiltaket er at omfanget av utbetalinger til selskapene avhenger direkte av hvor alvorlig krisen er.

Størsteparten av provenytapet vil være en ren periodiseringsendring, fordi det motsvares av lavere framførbare underskudd og dermed høyere skatteinntekter senere år. Den reelle skatteletten for selskapene vil i hovedsak bestå av rentefordelen av å få framskyndet skattefradraget for underskuddet. Den viktigste fordel for selskapene er imidlertid at de får tilført likviditet. Tiltaket er dermed et godt supplement til de gjennomførte tiltakene rettet mot kredittmarkedet.

Skattefunn-ordningen styrkes

Regjeringen foreslår å styrke Skattefunn-ordningen gjennom å heve beløpsgrensen for fradraggrunnlaget fra 4 til 5,5 millioner kroner for egenutført FoU og fra 8 til 11 millioner kroner for innkjøpt FoU. Høyere beløpsgrenser kan bidra til at noen flere prosjekter blir gjennomført og at noen FoU-prosjekter blir gjennomført raskere enn ellers planlagt. Provenyet anslås til om lag 180 millioner kroner påløpt i 2009 og bokført i 2010.

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Pressemelding

Nr.: 11/2009
Dato: 26.01.09
Kontakt: Morten Baltzersen telefon 22 24 43 00 / 977 87 486
Pressetelefon 22 24 44 11

Nye tiltak for å bekjempe økt arbeidsledighet

Regjeringen foreslår økte utgifter på 16³/₄ milliarder kroner utenom anslagsendringer i forbindelse med tiltakspakken for å dempe virkningen av den internasjonale finansuroen på norsk økonomi.

Regjeringen har prioritert økte overføringer til kommunesektoren for å øke vedlikehold og rehabilitering av kommuners og fylkeskommuners bygg og annen infrastruktur. Samferdselsbevilgningene økes, med vekt på vedlikehold og utbedring av riksvegene og jernbanen, samt utbygging av gang- og sykkelveier. Videre økes bevilgningene til vedlikehold og rehabilitering av statlige bygg, herunder sykehus og universitets- og høyskolebygg.

Statlige tilskudd til utbygging av miljøvennlig energi og energisparetiltak økes kraftig. For å bidra til omstilling og nyskaping i arbeids- og næringslivet økes bevilgningene til forskning og kompetansetiltak, arbeidsmarkedstiltak, IKT-tiltak, Innovasjon Norge, GIEK og Argentum.

Miljørettede tiltak

Regjeringens forslag bidrar til et vesentlig løft for miljøet gjennom økte tilskudd til energiøkonomisering og utbygging av miljøvennlig energi, mer miljøvennlig transport, mer miljøvennlig og energieffektiv bygningsmasse og økt satsing på miljørettet forskning. Dette gjelder blant annet:

- 1,2 milliarder kroner til tiltak for energieffektivisering og fornybar energi. Midlene skal brukes på en slik måte at de bygger opp under viktige mål om reduserte utslipp i energisektoren, både gjennom energieffektivisering og økt fornybar energiproduksjon. Innsatsen skal særlig rettes mot utbygging av fornybare oppvarmingsløsninger og energieffektive løsninger i industri, kommunale bygg og næringsbygg. Det legges videre opp til en målrettet

informasjonskampanje om energisparetiltak rettet mot husholdningene. Økt bevilgning gir også mulighet for økt utbygging av gode vindkraft- og biokraftprosjekter.

- 1,3 milliarder kroner til vedlikehold og investeringer i jernbanenettet, og 0,5 milliarder kroner til gang- og sykkelveier.
- 340 millioner kroner til ulike miljøtiltak på Miljøverndepartementets budsjett, hvorav 223 millioner kroner til tiltak for fredede og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer. Bevilgningsøkningen under Miljøverndepartementet omfatter også tiltak i nasjonalparker, naturvernområder, kulturlandskapsområder og friluftsområder, samt økte midler til satsingen på bymiljøtiltak i Groruddalen.
- 50 millioner kroner til utbygging av ladestasjoner for el-biler, slik at elektrifisering av transportsektoren kan gå raskere.
- 75 millioner kroner til forskning på fornybar energi, særlig vindkraft til havs.
- 50 millioner kroner til bioenergitiltak i landbruket.

De samlede investeringsutgiftene knyttet til teknologisenteret for CO₂-fangst på Mongstad blir høyere enn lagt til grunn i saldert budsjett 2009. Det foreslås derfor å øke bevilgningen til dette miljøtiltaket med 962 millioner kroner. Denne utgiftsøkningen skyldes endret anslag for investeringsutgiftene, og regnes ikke med blant de nye utgiftstiltakene på 16¾ milliarder kroner.

Det kreves at alle offentlige byggeprosjekter som omfattes av tiltakene som fremmes nå, fortrinnsvis skal bygges i samsvar med nye krav til energibruk i bygg fastsatt i teknisk forskrift til plan og bygningsloven, og som blir obligatorisk fra 1. august 2009. Bygg som blir framskyndet til før 1. august, skal følge den nye forskriften som om de hadde fulgt opprinnelig tidsplan, og alle nye prosjekteringer skal følge ny forskrift.

Satsing på kommuner, bygg og samferdsel

En vesentlig del av Regjeringens forslag til tiltak for å stimulere sysselsettingen er rettet inn mot økt aktivitet i bygg- og anleggsnæringen. Regjeringen har særlig prioritert kommunene og samferdselssektoren, hvor utgiftene økes med til sammen vel 10 milliarder kroner. I tillegg foreslås det økt innsats for å utbedre bygningsmassen i staten.

Kommunene tilføres til sammen 6,4 milliarder kroner som følge av de nye tiltakene:

- 4 milliarder kroner til et engangstilskudd til vedlikehold og rehabilitering av kommunal infrastruktur med 100 prosent statlig finansiering.
- 2,0 milliarder kroner i økte frie inntekter, hvorav 1,2 milliarder kroner i økt rammetilskudd og 0,8 milliarder kroner i økt kompensasjon for merverdiavgift knyttet til økt kjøp av varer og tjenester som følge av tiltakene.
- Investeringsrammen i rentekompensasjonsordningen for skole- og svømmeanlegg økes med 1 milliarder kroner, fra 2 milliarder kroner til 3 milliarder kroner, mens investeringsrammen i rentekompensasjonsordningen for kirkebygg økes med 0,4 milliarder kroner, fra 0,8 milliarder kroner til 1,2 milliarder kroner. Økningene i investeringsrammene for skole- og

svømmeanlegg og kirkebygg innebærer økte bevilgninger til rentekompensasjon på til sammen 42 millioner kroner i 2009.

- Rammen for investeringstilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser utvides med ytterligere 1 500 boenheter i 2009, med en tilhørende bevilgningsøkning på 157 millioner kroner.
- 185 millioner kroner til lærlingtilskuddet som utbetales av fylkeskommunene
- 60 millioner kroner til en midlertidig søknadsbasert tilskuddsordning for digital fornying i kommunene
- Kommunesektoren kompenseres i tillegg for lavere anslåtte skatteinntekter i 2009, når det også tas hensyn til nedjusterte anslag for lønns- og prisveksten i sektoren, med 1,2 milliarder kroner.

Bevilgningene til *samferdselsformål* økes med 3,8 milliarder kroner:

- 2,3 milliarder kroner til vegformål, fordelt med 0,8 milliarder kroner til drift og vedlikehold og 1,5 milliarder kroner til investeringer. Dette gir bl.a. rom for 0,5 milliarder kroner til ekstrainnsats for asfaltering, 0,5 milliarder kroner til gang- og sykkelveier og nesten 0,4 milliarder kroner til ulike trafikksikkerhetstiltak.
- 1,3 milliarder kroner jernbaneformål, fordelt med 0,8 milliarder kroner til drift og vedlikehold og 0,5 milliarder kroner til investeringer.
- 150 millioner kroner til Kystverket.

Utgiftene til *øvrige bygningsrelaterte prosjekter* økes med 2,8 milliarder kroner, herunder:

- 1 milliarder kroner til et éngangstilskudd til vedlikehold og oppgradering av eksisterende bygningsmasse i helseforetakene.
- 200 millioner kroner til et éngangstilskudd til vedlikeholdsprosjekter i universitets- og høyskolesektoren.
- Om lag 730 millioner kroner til vedlikehold, mindre investeringer, prosjektering og forseringer av igangsatte prosjekter under Statsbygg, herunder 270 millioner kroner til universiteter og høyskoler og 130 millioner kroner til fengsler.
- 250 millioner kroner til tilskuddet til etablering og tilpasning av utleieboliger.
- 250 millioner kroner som et ekstraordinært éngangstilskudd til statlig medfinansiering av idrettsanlegg som kan påbegynnes og ferdigstilles i 2009.
- 75 millioner kroner til tilskuddet til bygging av studentboliger.
- 230 millioner kroner til en rekke andre vedlikeholdsprosjekter, herunder til nasjonale festningsverk og til museer og andre kulturbygg.

I tillegg økes utlånsrammen i Husbanken med 2 milliarder kroner, fra 12 milliarder kroner til 14 milliarder kroner.

Kompetanse og omstillingsevne i arbeids- og næringsliv

Regjeringen foreslår en rekke målrettede tiltak for å sette arbeidstakere og bedrifter bedre i stand til å møte nødvendige omstillinger og stimulere til innovasjon og nyskaping.

Arbeidsmarkedstiltakene økes med 6 000 plasser, og NAV tilføres 320 nye stillinger til oppfølging av flere arbeidssøkere og for å håndtere flere tiltaksplasser. Permitteringsregelverket endres ved at arbeidsgiverperioden med lønnsplikt under permittering reduseres fra 10 dager til 5 dager og den maksimale perioden med dagpenger under permittering økes fra 30 uker til 42 uker.

Tiltak for kompetanse, omstilling og nyskaping omfatter blant annet:

- 320 millioner kroner til tapsfond i Innovasjon Norge. Det gir grunnlag for å øke rammen for landsdekkende innovasjonslån (risikolån) med 600 millioner kroner, fra 300 millioner kroner til 900 millioner kroner og rammen for garantiordningen med 280 millioner kroner, fra 40 millioner kroner til 320 millioner kroner.
- 150 millioner kroner til et nytt, landsdekkende etablererstipend for å stimulere flere til å starte egen virksomhet.
- 65 millioner kroner til FoU-kontrakter for å stimulere til økt samarbeid mellom bedrifter om forskning og utvikling.
- 20 millioner kroner til Marint verdiskapingsprogram.
- 195 millioner kroner til tilskudd til lærlinger og lære kandidater, jf. også økte overføringer til kommunene ovenfor.
- 150 millioner kroner til tapsfond i u-landsordningen under GIEK. Det innebærer at rammen for ordningen kan økes med 1 050 millioner kroner, fra 2 100 millioner kroner til 3 150 millioner kroner.
- 100 millioner kroner til ulike IKT-tiltak, herunder 60 millioner kroner til digital fornying i kommunene, jf. ovenfor.
- 75 millioner kroner til programmet Brukerstyrt innovasjonsarena under Norges forskningsråd.
- 75 millioner kroner til forskning på fornybar energi, med vekt på vindkraft til havs, jf. ovenfor.
- 48 millioner kroner til nye stipendiatstillinger, herunder til ordningen med nærings-Ph.D.
- 20 millioner kroner til trebasert innovasjonsprogram i landbruket.
- 20 millioner kroner til programmet for basiskompetanse i arbeidslivet.
- 15 millioner kroner til kvalifiseringsprogrammet Ny sjanse.

Næringslivet gis bedre tilgang på langsiktig eierkapital ved at det statlige forvaltningsselskapet Argentum tilføres 2 milliarder kroner i økt egenkapital og ved at selskapet fritas for utbyttebetaling til staten i 2009.

Regjeringen foreslår også å øke driftsutgiftene i *Politiet* med 242 millioner kroner, tilsvarende 460 sivile stillinger, slik at polititjenestemenn kan frigjøres til operativt arbeid.

Tabellen nedenfor viser utgiftsendringene fordelt per departement.

Endringer i statsbudsjettet for 2009, eks. lånetransaksjoner og renter		(millioner kroner)
Nye utgiftstiltak		
<i>Kunnskapsdepartementet</i>		<i>456</i>
Tilskudd til lærlinger og lærekandidater med spesielle behov	10	
Program for basiskompetanse i arbeidslivet	20	
Tilskudd til bygging av studentboliger	75	
Vedlikeholdstilskudd til universitets- og høyskolesektoren	200	
Stipendiatstillinger øremerket MNT-fagene	23	
Stipendiatstillinger - Nærings-Ph.D.	13	
Tilbygg ved Meteorologisk institutt	40	
Forskning på fornybar energi - havvindmøller	75	
<i>Kultur- og kirkedepartementet</i>		<i>328</i>
Tilskudd til idrettsanlegg	250	
Tilskudd til regionale kulturbygg	70	
Tilskudd til nasjonale kulturbygg	8	
<i>Justisdepartementet</i>		<i>282</i>
Videokonferanser i justissektoren	10	
IKT-tiltak i kriminalomsorgen	20	
Skanning av pantebokarkivet	10	
Sivile stillinger i Politiet	242	
<i>Kommunal- og regionaldepartementet</i>		<i>5 834</i>
Økte frie inntekter til kommuner og fylkeskommuner	1 200	
Tilskudd til lærlinger og lærekandidater	185	
Tilskudd til vedlikehold og rehabilitering	4 000	
Tilskudd til utleieboliger	250	
Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg	30	
Rentekompensasjon for kirkebygg	12	
Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	157	
<i>Arbeids- og inkluderingsdepartementet</i>		<i>882</i>
Driftsutgifter i Arbeids- og velferdsetaten	156	
Arbeidsmarkedstiltak	650	
Driftsutgifter i Arbeidstilsynet	5	
Kvalifiseringsprogrammet "Ny sjanse"	15	
Ombygging av asylmottak	30	
Dagpenger - endringer i permitteringsordningen	26	
<i>Helse- og omsorgsdepartementet</i>		<i>1 000</i>
Vedlikeholdstilskudd til helseforetakene	1 000	
<i>Nærings- og handelsdepartementet</i>		<i>773</i>
Tilskudd til Brukerstyrt innovasjonsprogram	75	
Nærings-Ph.D.	13	
Innovasjon Norge - landsdekkende innovasjonslån og garantier	320	
Innovasjon Norge - Ny landsdekkende etablererstipendordning	150	
Innovasjon Norge - Forsknings- og utviklingskontrakter	65	
GIEK - u-landsordningen	150	
<i>Fiskeri- og kystdepartementet</i>		<i>208</i>

Utbedring av forskningsstasjoner	38	
Innleie av slepebåt	20	
Havner og farleder mv.	130	
Innovasjon Norge - Marint verdiskapingsprogram	20	
<i>Landbruks- og matdepartementet</i>		<i>103</i>
Bioforsk - vedlikehold av eiendommer	33	
Tilskudd til bioenergi	50	
Trebasert innovasjonsprogram	20	
<i>Samferdselsdepartementet</i>		<i>3 651</i>
Tilskudd til miljøvennlig transport - ladestasjoner for el-biler	50	
Riksveger - drift og vedlikehold	810	
Riksveger - investeringer	1 430	
Rassikring	60	
Jernbanen - drift og vedlikehold	818	
Jernbanen - investeringer	483	
<i>Miljøverndepartementet</i>		<i>350</i>
Informasjonskampanjen Klimaløftet	10	
Miljøvennlig byutvikling i Groruddalen i Oslo	30	
Statens naturoppsyn - Tiltak i nasjonalparkene og i naturvern- og kulturlandskapsområder	45	
Direktoratet for naturforvaltning - Tiltak i friluftsområder mv.	42	
Riksantikvaren - Tilskudd til fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer, brannsikring og fartøyer	223	
<i>Fornyings- og administrasjonsdepartementet</i>		<i>805</i>
Tilskudd til digital fornying i kommunene	60	
Skaugum - rehabilitering av hovedhuset	13	
Byggeprosjekter utenom husleieordningen	43	
Eiendommer til kongelige formål	14	
Statsbygg	676	
<i>Finansdepartementet</i>		<i>800</i>
Merverdiavgiftskompensasjon til kommunene	800	
<i>Forsvarsdepartementet</i>		<i>88</i>
Vedlikehold av nasjonale festningsanlegg	88	
<i>Olje- og energidepartementet</i>		<i>1 190</i>
Enova - tilskudd til energieffektivisering	1 190	
Sum økte utgifter	16 750	16 750
<u>Øvrige forslag til utgiftsendringer</u>		
CO2-håndtering - testsenteret på Mongstad		962
Kompensasjon til kommunene for lavere skatteinntekter		1 200

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Pressemelding

Nr.: 12/2009
Dato: 26.01.09
Pressetelefon: 22 24 44 11

Framtidsrettet og grønn omstilling for arbeid

Regjeringen satser i tiltakspakken på framtidsrettede og langsiktige miljøtiltak som samtidig bidrar til å få flere i arbeid på kort sikt. Blant annet bevilges det 1,2 milliarder kroner til Enova til utbygging av fornybar energi og enøk, 1,3 milliarder kroner til utbygging og forbedring av jernbanenettet og 0,5 milliard kroner til gang og sykkelveier.

Regjeringen skal ruste opp Norge ved å redusere klimautslipp og satse på miljø. Det er en klar, grønn profil på tiltakene. Innsatsen for energiøkonomisering og for ny fornybar energi skal økes med 1,2 milliarder kroner. Disse tiltakene følger opp den brede enigheten fra klimaforliket i Stortinget.

Det er et mål for Regjeringen å redusere energibruken i nye og eksisterende bygg. Regjeringen fremmer i tiltakspakken en lang rekke tiltak som skal stimulere sysselsettingen i byggenæringen. Alle offentlige byggeprosjekter i tiltakspakken skal fortrinnsvis bygges i samsvar med nye krav til energibruk i bygg som blir obligatorisk fra første august 2009. Dette vil bidra til å skape økt etterspørsel etter energieffektive og miljøvennlige løsninger og arbeidsplasser innen bygg og anlegg.

I tillegg vil regjeringen styrke satsingen på bioenergi med 50 millioner kroner. Ved å erstatte fossile energibærere som for eksempel fyringsolje kan bioenergi redusere utslipp av klimagassen CO₂ betydelig.

Videre økes bevilgningen som er avsatt til investering i teknologisenteret for CO₂-håndtering på Mongstad med 962 millioner kroner, fra 920 til 1 882 millioner kroner for 2009. Investeringsbeslutningen vil medføre oppstart av et stort utbyggingsprosjekt på Mongstad hvor det vil være behov for betydelig arbeidskraft.

En miljøvennlig infrastruktur

En viktig del av de framtidsrettede løsningene i Norge er miljøvennlig infrastruktur. Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til jernbanenettet med 1,3 milliarder kroner. Et totalt jernbanebudsjett på over 10 milliarder kroner varsler en ny tid for jernbanen og gjør det mulig å få til nødvendig opprusting av jernbanen.

Regjeringen foreslår å bevilge 500 millioner kroner til å bygge gang- og sykkelveier over hele landet. Det er dermed satt av en milliard kroner til gang – og sykkelveier for 2009. Dette vil styrke trafikksikkerheten, og legge forholdene bedre til rette for miljøvennlig ferdsel for gående og syklende.

Regjeringen foreslår å bevilge 50 millioner kroner til bygging av 5 000 nye ladestasjoner for elbiler og plugg-inn-hybrider. Elektrifisering av transportsektoren er viktig for å redusere klimagassutslippene og andre utslipp.

Viktig tilskudd til klimaforskning

Forskning rettet mot fornybar energi og spesielt mot utvikling av havvindmøller skal styrkes. Derfor foreslår Regjeringen å bevilge 75 millioner kroner ekstra til klimaforskning gjennom Norges Forskningsråd. I tillegg bevilges det midler til økt satsing på forskning og utvikling spesielt rettet mot næringslivet. Det skal for eksempel opprettes 60 nye stipendiatstillinger øremerket matematisk-naturvitenskapelige og teknologiske fag i 2009.

Kulturminner og nasjonalparker

Arbeidet med å ta vare på kulturminner i Kulturminneåret skal styrkes, og innsatsen for å holde friluftsområder i stand for folk flest øker. Det skal iverksettes opparbeidingstiltak som styrker allmennhetens tilgang til og bruk av badeplasser og turområder. Også bevilgningene til skjøtsel av verneområder øker, noe som vil være et bidrag for å ta bedre vare på verneverdige naturområder. Tiltakene vil bidra til økt sysselsetting i en rekke av håndverksfagene innenfor bygg- og anleggssektoren.

Miljøutfordringene i Groruddalen ivaretas også i tiltakspakken, og det foreslås 30 millioner kroner til å rydde opp i næringsområder og bedre tilgjengeligheten til miljøvennlig transport og grønne områder.